

Список літератури

1. Бархударов Л.С. Язык и перевод (Вопросы общей и частной теории перевода) / Л.С. Бархударов. – М.: Межд. отношения, 1975. – 237с.
2. Бредбері Р. Кульбабове вино / Р. Бредбері; (пер. В. Митрофанова) // Марсіанські хроніки. – К.: Дніпро, 1988. – С. 325–535.
3. Bradbury R. Dandelion Wine / R. Bradbury. – New York: Bantam, 1985. – 253 p.

*Науковий керівник: Ковтун О.В.,
д-р пед. наук, професор*

УДК 81'255.2:6:811.111 (043.2)

Маркевич Е.Р.

Національний авіаційний університет, Київ

СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ТЕРМІНІВ АВІАЦІЙНОЇ ГАЛУЗІ

Особливість фахових мов полягає в наявності спеціального, зорієнтованого на потреби певного фаху набору лексичних одиниць, які мають гнучкі зв'язки із загальноживаною лексикою, яка теж наявна у фаховій мові. У цьому зв'язку мовознавці надають особливого значення дослідженню структурно-семантичних особливостей термінів.

Структурно-семантичний потенціал терміна, його словотвірна парадигма були об'єктом досліджень ряду лінгвістів (М. Володіна, А. Гудманян, В. Даниленко, Г. Єнчева, Т. Канделаки, Т. Кияк, О. Ковтун, С. Мішланова, О. Суперанська та ін.).

На думку науковців, формування авіаційної терміносистеми відбувається протягом століть і відображає весь складний процес розвитку транспортної науки і техніки – від винаходу колеса до польотів космічних кораблів. Термін *авіація* полісемантичний. Під авіацією розуміють: 1) організацію (службу), що використовує для польотів різноманітні апарати, важчі за повітря, 2) науку, яка ґрунтується на фізиці, математиці, аеродинаміці, газовій динаміці, аеронавігації, і визначає засоби і принципи літання на апаратах, важчих за повітря.

Семантичні зміни, що відбувалися в авіаційній терміносистемі, можна поділити на два основні типи: 1) семантичні зміни, викликані новими відкриттями. Прикладом може слугувати термін *aeronaut*, первинне значення якого «повітроплавець». З появою апаратів, важчих за повітря, він набув значення «льотчик», а з польотом людини в космос – значення «космонавт»; 2) семантичні зміни, викликані змінами в самих предметах і явищах. Так, термін *aeroplane* більше не має того значення, яке він мав на початку ХХ ст., коли літак був конструкцією з дерев'яних стійок і парусини.

Наразі термін *aeroplane* позначає апарат досконалої і складної конструкції, зовнішній вигляд якого навіть не нагадує літаки початку ХХ століття. Так значення наповнилося новим змістом, оскільки тут воно пов'язано з реальним об'єктом, а не з поняттям [1].

Постійні семантичні зміни всередині терміна зумовлюють доцільність використання поняття «семантична структура терміна», під яким розуміють усю сукупність його лексико-семантичних варіантів. Хоча лінгвісти і говорять про прагнення терміна до однозначності (Р. Будагов, К. Левківська, Д. Лотте та ін.), наявність кількох значень в одного терміна – явище не виняткове в транспортній термінології англійської мови. Так, наприклад, термін, *airborne* має в англійській мові такі значення: 1) що перебуває в повітрі, повітряний; 2) що перевозиться повітряним транспортом; 3) що відірвався від землі; 4) бортовий, установлений на повітряному судні; 5) авіаційний.

Як і в українській мові, основними способами термінотворення авіаційних термінів в англійській мові є: лексико-семантичний, морфологічний, лексико-синтетичний. Завдяки лексико-семантичному термінотворенню до авіатранспортної терміносистеми увійшли одиниці з переосмисленим значенням (*jacket* – куртка і кожух, *jar* – глечик і конденсатор, *to load* – навантажувати і заряджати); морфологічний спосіб термінотворення поповнив авіаційну термінологію похідними термінами (*bear-ing, embark-ation, land-ing, local-ize navigat-or over-shoot*); завдяки словоскладанню в авіаційній терміносистемі з'явилися такі термінологічні одиниці, як *air-cooled, auto-pilot, engine-powered, plane-boarding*; специфічними для англійської мови (відсутні в українській) є терміни, у структурі яких наявні прийменники (*leveling-off, check-in, circle-to-land, lock-on, noising-over, take-off*). За допомогою лексико-синтетичного способу утворюються дво – чи багатокomпонентні термінологічні сполучення (*auxiliary power unit, flying field, runway visibility, standard terminal arrival route, tail wind* тощо). Частина термінів авіаційної терміносистеми утворюється шляхом поєднання кількох способів термінотворення.

Таким чином, авіаційні терміни в англійській мові є різноманітними за своєю структурно-семантичною будовою.

Список літератури

1. Ковтун О.В. Авіаційна терміносистема англійської мови та її переклад українською / Ковтун О.В. // Фаховий та художній переклад: теорія, методологія, практика: IV міжн. наук.-практ. конф., 5-6 квітня 2013 р.: тези доп. – К., 2013. – С. 165–168.

Науковий керівник: Ковтун О.В.,
д-р пед. наук, професор

Список літератури

1. Бархударов Л.С. Язык и перевод (Вопросы общей и частной теории перевода) / Л.С. Бархударов. – М.: Межд. отношения, 1975. – 237с.
2. Бредбері Р. Кульбабове вино / Р. Бредбері; (пер. В. Митрофанова) // Марсіанські хроніки. – К.: Дніпро, 1988. – С. 325–535.
3. Bradbury R. Dandelion Wine / R. Bradbury. – New York: Bantam, 1985. – 253 p.

*Науковий керівник: Ковтун О.В.,
д-р пед. наук, професор*

УДК 81'255.2:6:811.111 (043.2)

Маркевич Е.Р.

Національний авіаційний університет, Київ

СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ТЕРМІНІВ АВІАЦІЙНОЇ ГАЛУЗІ

Особливість фахових мов полягає в наявності спеціального, зорієнтованого на потреби певного фаху набору лексичних одиниць, які мають гнучкі зв'язки із загальноживаною лексикою, яка теж наявна у фаховій мові. У цьому зв'язку мовознавці надають особливого значення дослідженню структурно-семантичних особливостей термінів.

Структурно-семантичний потенціал терміна, його словотвірна парадигма були об'єктом досліджень ряду лінгвістів (М. Володіна, А. Гудманян, В. Даниленко, Г. Єнчева, Т. Канделаки, Т. Кияк, О. Ковтун, С. Мішланова, О. Суперанська та ін.).

На думку науковців, формування авіаційної терміносистеми відбувається протягом століть і відображає весь складний процес розвитку транспортної науки і техніки – від винаходу колеса до польотів космічних кораблів. Термін *авіація* полісемантичний. Під авіацією розуміють: 1) організацію (службу), що використовує для польотів різноманітні апарати, важчі за повітря, 2) науку, яка ґрунтується на фізиці, математиці, аеродинаміці, газовій динаміці, аеронавігації, і визначає засоби і принципи літання на апаратах, важчих за повітря.

Семантичні зміни, що відбувалися в авіаційній терміносистемі, можна поділити на два основні типи: 1) семантичні зміни, викликані новими відкриттями. Прикладом може слугувати термін *aeronaut*, первинне значення якого «повітроплавець». З появою апаратів, важчих за повітря, він набув значення «льотчик», а з польотом людини в космос – значення «космонавт»; 2) семантичні зміни, викликані змінами в самих предметах і явищах. Так, термін *aeroplane* більше не має того значення, яке він мав на початку ХХ ст., коли літак був конструкцією з дерев'яних стійок і парусини.